

BORSBEEK - FORTLOOP

Archeologienota Programma van Maatregelen

BUREAUONDERZOEK: 2017J302

Gunther NOENS

Pieter LALOO

Project:

Borsbeek - Fortloop (Bestrijding watercrassula van het bufferbekken)

Opdrachtgever:

Provincie Antwerpen – Dienst Integraal Waterbeleid
Desguinlei 100 2018 Antwerpen
BTW-nr. BE0207725597

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
GUNTHER NOENS, PIETER LALOO

© 2017 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

1. INHOUD

1.	INHOUD	1
2.	INLEIDING	2
3.	GEMOTIVEERD ADVIES OVER HET AL DAN NIET MOETEN NEMEN VAN MAATREGELEN	3
3.1.	Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	3
3.2.	Afwezigheid van een archeologische site	3
3.3.	Impactbepaling	3
3.4.	Waardering van een archeologische site	4
3.5.	Maatregelen	5

2. INLEIDING

De Dienst Integraal Waterbeleid van de Provincie Antwerpen wenst in de gemeente Borsbeek de (slib-)bodem van een bestaand bufferbekken (ca. 3900m²) uit te graven (ca. 20cm) ter bestrijding van de verdere verspreiding van de woekerende plant watercrassula. Conform het Onroerenderfgoeddecreet is hiervoor archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. GATE werd hiervoor aangesteld. Het onderzoek bestond tot dusver uit een bureaustudie.

In het vorige deel van de archeologienota (Verslag van Resultaten) werden de uitvoeringswijze en resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek beschreven inclusief een inzicht in het wetenschappelijk potentieel en de betekenis van de potentiële archeologische waarden. In onderhavig derde deel (Programma van Maatregelen) wordt op basis van deze resultaten een gemotiveerd advies verleent over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met het archeologisch erfgoed bij de geplande bodemingrepen.

3. GEMOTIVEERD ADVIES OVER HET AL DAN NIET MOETEN NEMEN VAN MAATREGELEN

3.1. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Het archeologisch vooronderzoek bestond enkel uit een bureauonderzoek, en dit omwille van het gevaar op besmetting en verspreiding van de woekerplant waardoor op expliciete vraag van de initiatiefnemer vooralsnog geen terreinwerk kan worden uitgevoerd.

Uit dit bureauonderzoek blijkt dat het onderzoeksgebied grenst aan een bouwkundig erfgoed-object en een beschermd monument, met name het Fort van Borsbeek, onderdeel van de 19e eeuwse Brialmontvesting rond Antwerpen.

Eerder inventariserend onderzoek door de provincie Antwerpen leverde echter geen gegevens op voor het projectgebied waardoor kan aangenomen worden dat de kans op het aantreffen van structuren en sporen gerelateerd aan het Fort eerder laag is.

Ook voor andere periodes is de verwachting laag tot zeer laag. Enerzijds door de oorspronkelijke bodemkartering als natte zandleemgronden en anderzijds (en vooral) door de eerder uitgraving van het bufferbekken in 2007 waarbij 1 tot 1,25m van de bodem werd uitgegraven.

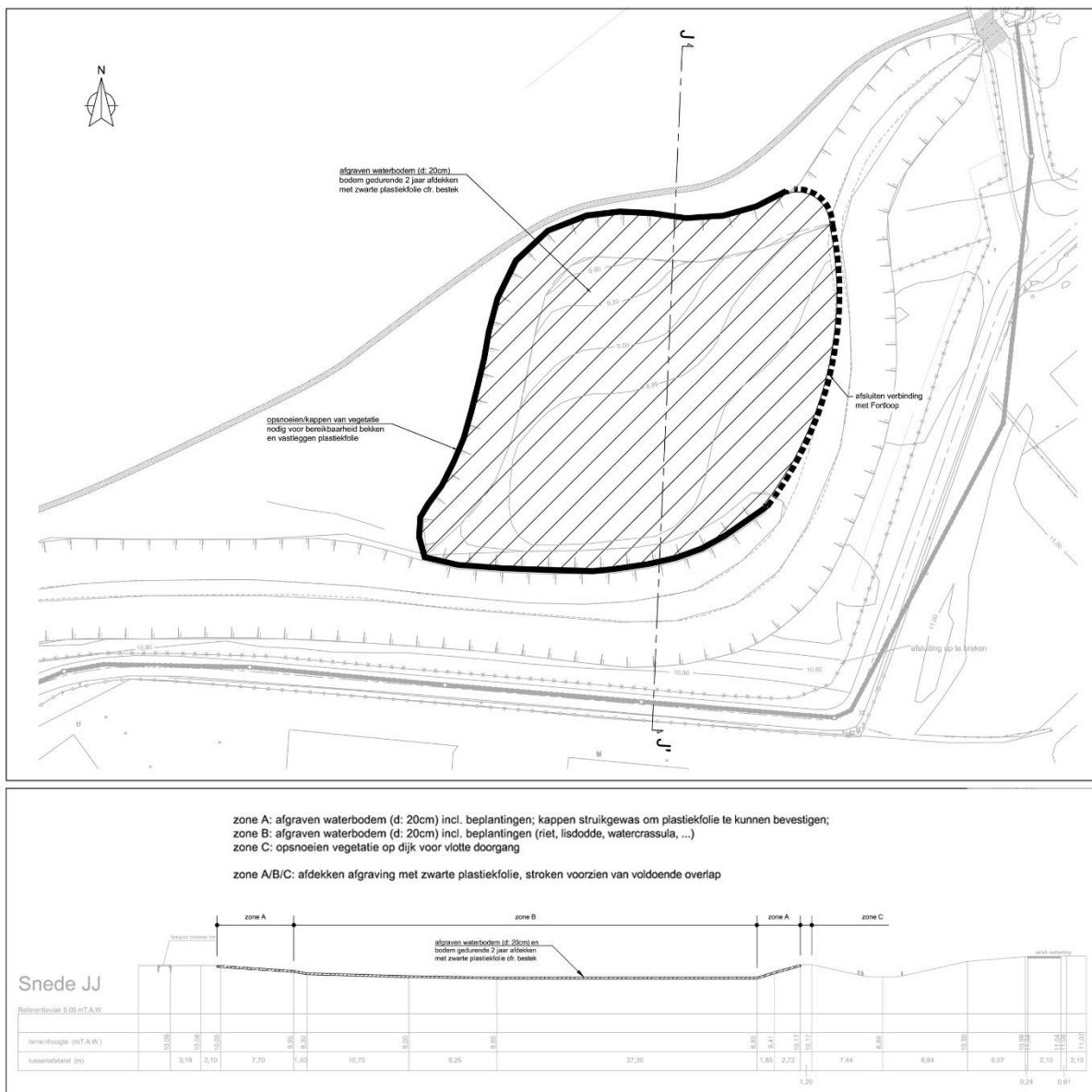
3.2. Afwezigheid van een archeologische site

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kan vooralsnog niet aangenomen worden dat behoudenswaardige archeologische resten afwezig zijn het projectgebied. Met name de aangrenzende ligging van een (beschermd) fort uit de 19e eeuwse Brialmontvesting rond Antwerpen, uitvoeriger beschreven in het Verslag van Resultaten, wijst op een zeker archeologisch potentieel voor het projectgebied, maar dit potentieel wordt afgezwakt door de afwezigheid van sporen bij eerder inventariserend onderzoek én door de uitgevoerde uitgravingen in 2007.

3.3. Impactbepaling

De geplande bodemingrepen betreffen het verwijderen van een ca. 20cm dikke sliblaag van de bodem van het huidige bufferbekken waardoor potentiële archeologische niveaus (opnieuw) deels vrij komen te liggen. Het betreft echter een eerder uitgegraven zone waarbij destijds 1 tot 1,25m sediment werd uitgegraven en dus de bovenste pakketten van de bodem reeds zijn verwijderd. Het zijn net deze pakketten waarin eventuele sporen nog konden verwacht worden. Wat kan zijn overgebleven, zijn de onderzuides van eventuele diepere structuren (bv. diepe grachten, waterputten, edm), maar ook voor dergelijke eventuele structuren is de impact van de geplande werken eerder gering gezien er alleen sprake is van het verwijderen van slib dat zich heeft afgezet op de bodem. Bij het uitgraven van deze sliblaag kan mogelijk nog een stuk ondergrond geraakt worden, maar vooral het dan zou gaan om diepere structuren speelt die impact niet echt een rol in de bewaring.

Toch kan vooral een geringe impact op eventueel overgebleven archeologische structuren worden verwacht met dien verstande dat de kans op het voorkomen van dergelijke structuren al zeer gering wordt ingeschat.

Figuur 1: Afbakening van de op te graven zone.

3.4. Waardering van een archeologische site

Voor het projectgebied geldt gezien de eerdere afgravingen én het voorkomen in een als natte zandleembodem gekarteerde zone een lage tot zeer lage verwachting met betrekking tot archeologie. Gezien ook bij eerder luchtfotografisch en cartografisch onderzoek door de provincie Antwerpen geen aan het Fort 3 gerelateerde structuren werden aangetroffen is ook op dat vlak de verwachting laag en kan ook het algemeen een laag potentieel worden toegekend aan het projectgebied.

3.5. Maatregelen

Gezien de lage verwachting en de geringe impact van de geplande werken worden geen verdere maatregelen geadviseerd. Indien ondanks deze lage verwachting alsnog restanten van diepere structuren worden aangetroffen tijdens de werken, geldt de vondstmeldingsplicht.

